

פסוקי – מתחילה תקנו הנביאים שיקרא רק אדם אחד שלשה
פסוקים, אי נמי, תלתא נבירי תלתא פסוקי – שיקראו שלשה אנשים
שלשה פסוקים כנגד כהנים ולוים וישראלים, אמת – בא הוא –
עזרא ותקנו, תלתא נבירי ועשרה פסוקי – שיקראו שלשה אנשים
עשרה פסוקים כנגד עשרה כמלגין – עשרה אנשים כשרים
הבטלים ממלאכתם לעסוק בצרכי ציבור, ומתפרנסים מן הציבור.
הגמרא מבארת את התקנה השלישית: ובתי הדין דנין באופן קבוע
בכל עיר בשני ובחמישי, והטעם, משום דשכיחי דאתו למקרא
בספירתא – שאז מצויים אנשים בערים, כיון שבאים לשמוע קריאת
התורה.
הגמרא מבארת את התקנה הרביעית: ושיהו מכבסין בגדיהם
בחמישי בשבת. והטעם, משום כבוד שבת, שיהיו בגדיהם נקיים
ומכובסים.
הגמרא מבארת את התקנה החמישית: ושיהו אוכלין שום בערב
שבת, והטעם, משום מצות עונת שהיא לביל שבת, דכתיב (תהילים
א ג) 'אשר פרי יתן בעתו', ואמר רבי יהודה, ואיתימא – ואם תרצה
תאמר שאמר רב נחמן, ואיתימא שאמר רב כהנא, ואיתימא שאמר
רבי יוחנן, זה המשמש מפתו מערב שבת לערב שבת, דהיינו בכל
ליל שבת, שפריו יתן בעיתו, כלומר שהוא עושה כך בזמן הראוי.
ולכן יש לאכול שום בערב שבת, שהוא מועיל לביאה בכך
שמרבה את הזרע, כמבואר להלן.
הגמרא מביאה ברייתא בענין תועלת השום: תנו רבנן, חמשה
דברים נאמרו בשום, א. משבע. ב. ומשחין – מחמם את הגוף. ג.
ומצחיל פנים – משמח את לב האדם ופניו צוהלות. ד. ומרבה את
הזרע שבאדם. ה. והורג בנים שבעני מעיים, ויש אומרים שיש לו
שתי מעלות נוספות: א. מתוך שמשמח את לב האדם, מכניס לו
אהבה. ב. ומוציא ממנו את הקנאה באנשים אחרים, שכיון ששמח
אינו מקנא.
הגמרא מבארת את התקנה השישית: ושתהא אשה משכמת ביום
שרוצה לאפות מוקדם בבוקר, ואופה מיד. והטעם, כדי שתהא פת
מצויה מיד בבוקר, לעניים המחזירים על הפתחים.
הגמרא מבארת את התקנה השביעית: ושתהא אשה הנטהרת מטומאת
נדה, חופפת – מסרקת את ראשה במסרק, כדי שלא יהיה בשערה
קשר או לכלוך החוצצים בינה לבין המים, ולאחר מכן מוצלת
לטהרתה. מקשה הגמרא: הרי חייב זה דאורייתא היא, דתניא,
נאמר במצועע (ויקרא יד ט) 'ורחץ את בשרו במים', ודורשים מן
המילים 'בשרו במים' שיגע בשרו במים, ולכן צריך שלא יהא דבר
חוצץ בין בשרו למים, ומן המילים 'את בשרו', שלכאורה המילה
'את' מיותרת, דורשים את הפסל לבשרו שחייב טבילה, וכיון
שחייב טבילה גם ביש איסור חציצה, ויאיני ניהו – מה הוא הטפל
לבשרו, זה השער. וכיון שיש איסור חציצה בין השער למים, ודאי
חייבים לסלק את החציצה. וקשה, מדוע היה עזרא צריך לתקן
שאשה תסרק שערה כדי למנוע חציצה. מתרצת הגמרא: אמרי,
החייב מדאורייתא הוא רק לעיניו – לעיני היטב בשיער, דלמא
מקטר – שמא נקשר ואין המים מגיעים לכולו, אי נמי – או שמא
מאוס מדי – הוא מלוכלך בדבר כלשהו, ויש בזה משום חציצה,

מקשה הגמרא: והא בי אמת – כשבא רבי אבין מארץ ישראל
לבבל אמר בשם רבי יוחנן, אחר אילן הנוטה – שענפיו נוטים לתוך
שדה חבירו, ואחר אילן הפסוק למצר – לגבול שדה חבירו ויונק גם
ממנה, בעל האילן מביא מפירות האילן ביכורים, וקורא פרשת
ביכורים, ואף שלכאורה גם לחבירו יש חלק בפירות, משום שעל
מנת בן הנחיל יהושע לישראל את הארץ, והתנה עמם שלא
יקפידו על כך, ולכן אין לחבירו חלק באילן. וכיון שבברייתא נמנו
רק עשרה תנאים, קשה על רבי יוחנן שהוא אמורא, שאמר תנאי
שלא נשנה בברייתא.
הגמרא מסיקה שעשרת התנאים שהתנה יהושע לא נשנו
בברייתא: אלא מאן תנא – מי שנה את עשרה התנאים שהתנה
יהושע, רבי יהושע בן לוי הוא, שהוא אמורא. ורבי יוחנן חולק עליו
שיש תנאי נוסף שרבי יהושע בן לוי לא מנאו. ורבי גביהה מבי –
מבית) פתיל מתני לה פהריא – שנה כך במפורש, רבי תנחום ורבי
בזריים אמרי משום זמן אחר, ומנו – ומי הוא, רבי יהושע בן לוי,
שעשרה תנאים התנה יהושע.
הגמרא מביאה ברייתא בענין עשר תקנות אחרות שתיקן עזרא
לישראל: עשרה תקנות תיקן עזרא לישראל: א. שקורין בתורה
במנחה בשבת, עשרה פסוקים בשלשה אנשים, מתחילת פרשת
השבת הבאה. ב. וקורין בתורה כסדר זה, כיום שני ויום חמישי
לאחר תפילת שחרית. ג. ובית דין דנין כיום שני ויום חמישי
באופן קבוע. ד. ומכבסים את בגדיהם לכבוד שבת, כיום חמישי
בשבת. ה. ואוכלין שום בערב שבת. ו. ושתהא אשה משכמת ביום
שרוצה לאפות מוקדם בבוקר, ואופה מיד. ז. ושתהא אשה חונת
את מותניה בסניר – כעין מכנסים קטנים. ח. ושתהא אשה הנטהרת
מטומאת נדה, חופפת – מסרקת את ראשה במסרק, כדי שלא
יהיה בשערה קשר או לכלוך החוצצים בינה לבין המים, ורק
לאחר מכן מוצלת לטהרתה. ט. ושיהו רובלין המוכרים בשמים
לנשים, מחזירין – מחזרים אחרי קונים פצציות, ואין בני העיירות
יכולים לעכב בעדם. י. ותקנו מבילה לבעלי קריין – לנטמאים
בטומאת קרי.
הגמרא מבארת את הטעמים לתקנות עזרא: טעם התקנה
הראשונה שיהו קוראין בתורה במנחה בשבת, משום יושבי קרנות
– האנשים היושבים בימות החול בחנויות, ואינם באים לשמוע את
הקריאה בימי שני וחמישי, ונמצא שלא ילמדו תורה כל ימות
השבוע, ומחמתם תקנו קריאה במנחה של שבת, שאז אינם
עסוקים.
הגמרא דנה בתקנה השניה. מקשה הגמרא: ושיהו קוראין בתורה
בשני ובחמישי, וכי עזרא תיקן זאת, והא מעיקרא הנה מיתקנא –
והרי מתחילה היתה תקנה זו, דתניא, לאחר מתן תורה נאמר
(שמות טו כב) 'וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים', דורשי
רשומות – המקראות שבתורה אמרו, שאין מים' אלא תורה,
שנאמר (ישעיה נה א) 'הוי כל צמא לכו למים'. שפירן שחלבו שלשת
ימים במדבר בלא תורה, נלא – נהיו עייפים וצמאים לתורה. עמרו
גביאים שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין בתורה בשבת, ומפסיקין
– ולא קוראים באתר בשבת, וקורין בשני, ומפסיקין בשלישי ורביעי,
וקורין בחמישי, ומפסיקין בערב שבת, וכל זה כדי שלא ילגו –
ישתהו) שלשה ימים בלא תורה. וקשה, מדוע אמרה הברייתא
שעזרא תיקן זאת. מתרצת הגמרא: מעיקרא תקנו חד נבירא תלתא

45 עֲרִיף וְגו' וְעִרְךָ מִשְׁמַע שְׁהָיָה מִיּוּחָדָת לְמִישְׁהוּ מִסּוּיִם, וִירוּשָׁלַם
46 לֹא נִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים, וְאִינָה בְּכָלל 'עִרְךָ'. ד. וְאִינָה מִטְּמֵאָה
47 בְּנִנְעִים, מִשּׁוּם דְּתַנִּיב (וִיקְרָא יד לד) 'וְנִתְתִּי נֶנֶע צֶרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ
48 אֲחֻזּוֹתֵכֶם, וִירוּשָׁלַם לֹא נִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים, וְאִינָה נִחְשָׁבָה
49 'אֲחֻזּוֹתֵכֶם'. ה. וְאִין מוֹצִיאִין בָּהּ זִיּוֹן וְזִיּוֹן מְרֻאָאוֹת, מִפְּנֵי שְׁנֵי טַעמִים,
50 מִפְּנֵי אֱהֵל הַטְּוֵמָאָה, שְׁמָא יִמְצָא עַל הָאֶרֶץ תַּחַת הַמִּרְפֶּסֶת כּוּיָה
51 מִבְּשֵׁר הַמֵּת, וְהַמִּרְפֶּסֶת תֹּאדִיל עַל הַטְּוֵמָאָה וְעַל הָעוֹבְרִים וְעַל הַטְּוֵמָאָה וְעַל הַטְּוֵמָאָה
52 הַרְבִּים, וְנִמְצָא שְׁמֵתֵרֵבִית טְוֵמָאָה בִּירוּשָׁלַם, וְמִשּׁוּם דְּלֹא לִיתְקוּן
53 – שְׁלֹא יִנְזָקוּ עוֹלֵי הָרָגִלִים כְּשִׁיעֲבֵרוּ בְּרַחוּבוֹת יְרוּשָׁלַם וְיִתְקַלּוּ
54 בְּזִיזִים וּמִרְפֶּסוֹת. ו. וְאִין עוֹשִׂין בָּהּ אֲשַׁפְּתוֹת, מִשּׁוּם שְׁקָצִים, שְׁהַדָּרֵךְ
55 הָיָה שְׁבִמְקוֹם הָאֲשַׁפָּה גְדֻלִים שְׂרָצִים, וְהַשְׂרָצִים יָמוּתוּ וְיִבְאוּ
56 לְטַמְּא אֶת הַקִּדְּשִׁים שֶׁבִּירוּשָׁלַם. ז. וְאִין עוֹשִׂין בָּהּ כְּבִשּׁוֹנוֹת
57 לְשִׁרְפֵית סִיד וְקִדְרוֹת, מִשּׁוּם קוֹמָרָא – עֲשֵׂן הַכְּבִשּׁוֹנִים שֶׁמִּשְׁחִיר
58 אֶת הַחוֹמָה, וְגַנְיָה הוּא. ח. וְאִין עוֹשִׂין בָּהּ גְּזוֹת וּפְרָדִסִין, מִשּׁוּם
59 סִרְחָא – (י ריח רע), מִחֲמַת עֲשָׂבִים רַעִים שְׂגוּלִים בָּהֶם וְאִמְדַּנְהוּ יֵשׁ
60 אוֹתָם בַּחוּץ, וְגוֹרְמִים לְרִיחַ רַע, וְכֵן כְּשֶׁמִּזְבְּלִים אֶת הָאֲדָמָה שֶׁל רִיחַ
61 רַע. ט. וְאִין מְגַדְּלִין בָּהּ תְּרַנְגוּלִין, מִשּׁוּם קְדָשִׁים, שְׁדָרֵךְ הַתְּרַנְגוּלִים
62 לִנְקֹר בְּאֲשַׁפָּה, וְיֵשׁ לְחֹשֶׁשׁ שְׁמָא יִבְיִאוּ מִשְׁם שְׂרָצִים, וְיִטְמְאוּ אֶת
63 הַקִּדְּשִׁים. י. וְאִין מְלִינִין בָּהּ אֶת הַמֵּת, וְנָמְרָא – מִסּוּרָת הָיָה בִּידֵינוּ,
64 וְלֹא שְׁמַעְנוּ טַעַם בְּדַבְּרָה.
65 שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה אִין מְגַדְּלִין חֲזִירִים בְּכָל מְקוֹם, וּמִבְּאֵרֵת הַגְּמָרָא אֶת
66 טַעַם הָאִיסוּר: תֵּנוּ רַבָּנָן, כְּשֶׁצָּרָו מִלְכֵי בֵית הַשְּׁמֹנִיאוֹת וְהָ עַל זֶה, הָיָה
67 הַחֲקִינוֹם מִכְּפָנִים – בְּחוּץ יְרוּשָׁלַם שְׁבָה הֵימָּה מִלְכֵי הַיָּם, וְאִיִּם מְגַדְּלִין
68 מִבְּחוּץ לְיְרוּשָׁלַם, וְהָבִיא עֲמוּ חֵיל רֹמִיִּים שִׁיעוּרוֹ וְכֵן בְּמַלְחָמָה,
69 וְכָּל יוֹם הָיוּ אֵלּוּ שֶׁבִּירוּשָׁלַם מְשַׁלְּשִׁים לָהֶם בְּקוֹפָה דִּינָרִין שֶׁל
70 כֶּסֶף מִתְּרוּמַת הַלְשָׁכָה, לְקִנּוֹת בָּהֶם כְּבָשִׁים לְקָרֵבן הַתְּמִיד, וְהָיוּ
71 אֵלּוּ שֶׁמִּבְּחוּץ מְעַלִּין לָהֶם תְּמִידִים – כְּבָשִׁים לְקָרֵבן הַתְּמִיד. הָיָה שָׁם
72 בִּירוּשָׁלַם יָקָן אֶחָד שֶׁהָיָה מְכִיר בְּחֻכְמָת וְיוֹנִית – לְשׁוֹן חֲכָמָה
73 וְרִמּוּזִים שְׁאִין הַמּוֹן הָעַם מְבִינִים אוֹתָהּ, וְרָצָה לְהַסְגִּיר אֶת יְרוּשָׁלַם
74 בְּיַד הַצָּרִים עֲלֵיהָ, אֱמָר לָהֶם לֹאֹתָם שֶׁמִּבְּחוּץ בְּלִשׁוֹן חֲכָמָה
75 יוֹנִית, כֹּל זֶמֶן שֶׁעָסְקוּן אֵלּוּ שְׁבָפִים בְּעִבּוּדָה שֶׁל הַקְּרִבּוֹת, אִין הֵם
76 נִמְסָרִים בְּיָדֵיכֶם, וְעַל כֵּן הִפְסִיקוּ לֵתֵת לָהֶם כְּבָשִׁים לְקָרִבּוֹת. לְמָחָר
77 שִׁלְשְׁלוּ אֵלּוּ שְׁבָפִים דִּינָרִין בְּקוֹפָה, וְהִעָלוּ לָהֶם אֵלּוּ שְׁבָחוּץ חֲזִיר
78 בְּמִקּוֹם כְּבָשִׁים, כִּינן שֶׁהִנִּיעַ הַחֲזִיר לְחָצֵי גוֹבָה הַחוּמָה נֶעֱצָן אֶת
79 אֶפְרָנִי בַּחוּמָה, וְנִדְּעוּעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֶרֶץ מֵאוֹת פָּרָסָה עַל אֶרֶץ
80 מֵאוֹת פָּרָסָה מִחֲמַת כַּעַס ד' עַל חִילוֹל שְׁמוֹ. בְּאוֹתָהּ שִׁעָה אֱמָרוּ
81 חֲכָמִים, אֲרוּר הָאִישׁ שֶׁגִּדֵּל חֲזִירִים, וְאֲרוּר הָאָדָם שֶׁלֵּמַד אֶת כִּנּוּ
82 חֻכְמָת וְיוֹנִית, וְעַל אוֹתָהּ שִׁעָה שְׂצָרוּ אֲנָשִׁיו שֶׁל אִרִּיסְטוֹבִלוֹס עַל
83 יְרוּשָׁלַם וְהַחֲרִיבּוּ אֶת שְׁדוֹת הַתּוֹבָאָה סְסִיבּוֹתֶיהָ, שִׁנְעוּ בְּמִשְׁנָה
84 (מִנְחוֹת סד:), מַעֲשֶׂה שְׁכָמָה הָעוֹמֵר שְׂרָגִילִים לְהַבְיֹא מִקְרַבֵּת
85 יְרוּשָׁלַם, מְגַזְּזִין הַצִּדִּיפִין הַרְחוֹקוֹת מִירוּשָׁלַם, וְשִׁתִּי הֵלֶם מְבַקְּעָת
86 עֵין סוֹכֵר – שֶׁם מְקוֹם הַרְחוֹק מְאֹד מִירוּשָׁלַם:
87 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: וְלִימּוֹד חֻכְמָת וְיוֹנִית מִי אִסְרִיא – הָאֵם אֲכָן נֹאסֵר,
88 וְהִתְנָא, אֱמָר רַבִּי, בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

1 וְאִתָּא אִיחָה – וְכֹא עוֹרָא וְתִינָן הַפִּיפָה – שֶׁתַּחֲפוּף הָאִשָּׁה אֶת
2 רֹאשָׁהּ בְּמִסְרָק, כְּדִי לְהַרְחִיק אֶת הַחֹשֶׁשׁ שְׁמָא יֵשׁ לָהּ חֲצִיצָה
3 בְּשַׁעֲרָה.
4 הַגְּמָרָא מְבֹאֵרֵת אֶת הַתְּקִנָּה הַתְּשִׁיעִית: וְשִׁיחָה רִזְבָּלִין הַמּוֹכְרִים
5 בְּשִׁמִּים לְנָשִׁים לְהַתְקַשֵּׁט בָּהֶם, מְחַזְרִין – מַחְזְרִים אַחֲרֵי קוֹנִים
6 בְּעִידוֹת, וְאִין בְּנֵי הָעִידוֹת יִכּוּלִים לַעֲכֹב בַּעֲדָם. וְהַטַּעַם, מִשּׁוּם
7 שְׁהֵם מוֹכְרִים תְּכַשְׁטִי נָשִׁים, דְּהֵינּוּ הַבְּשָׂמִים, וְכִּי שְׁלֹא יִתְנַנּוּ
8 בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל עַל פְּעֻלָּתָם, אִם לֹא יוֹכְלוּ לְהַתְקַשֵּׁט בְּבִשְׂמֵי.
9 הַגְּמָרָא דִּנָּה בְּתַקְנָה הָעִשְׂרִית: וְתִינָן מְבִילָה לְכַעֲלֵי קָרְיָן –
10 לְנִטְמָאִים בְּטוֹמָאָת קָרִי. מִקְשָׁה הַגְּמָרָא: הָלֹא חַיִּיב טְבִילָה לְבַעַל
11 קָרִי מִדְּאוּרִיתָא הוּא, דְּתַנִּיב (וִיקְרָא טו טז) 'וְאִישׁ כִּי תִצָּא מִמֶּנּוּ
12 שִׁכְבָּת וְרָע וְרָחַץ (אֶת כְּשָׁרוֹ בָּמִים) [בָּמִים אֶת כָּל בְּשָׁרוֹ], וּמִדּוּעַ
13 נִצְרָךְ עוֹרָא לְתַקֵּן זֹאת. מִתְּרַצָּת הַגְּמָרָא: מִדְּאוּרִיתָא חַיִּיב הַטְּבִילָה
14 הוּא רַק לְאִכְלִיל תְּרוּמָה וְקִדְּשִׁים, וְאִתָּא הוּא – וְכֹא עוֹרָא וְתִינָן
15 שִׁנְיָבּוֹל אֶפְּלִי לְדָבָר הַזֶּה, וְלֹא לִלְמַד תּוֹרָה עַד שִׁטְבוֹל.
16 שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה שְׁאִין גְּדֻלַּת תְּרַנְגוּלִים בִּירוּשָׁלַם, הַגְּמָרָא מוֹנֶה
17 עֲשָׂרָה דִּינָּים נוֹסְפִים שֶׁנִּאֲמָרוּ בִּירוּשָׁלַם: עֲשָׂרָה דְּבָרִים נִאֲמָרוּ
18 בִּירוּשָׁלַם. א. אִין הִבֵּית הַנִּמְכָּר חָלוֹט – נִשְׁאָר לְצִמְיִתוֹת בָּהּ
19 לְקוֹנָה אוֹתוֹ, בְּתוֹם הַשָּׁנָה הָרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁאֵר בָּתִּי עָרִי חוֹמָה, אֲלֹא
20 הַמּוֹכֵר יִכּוּל לְגַאֲלוֹ אוֹתוֹ בְּכָל זֶמֶן, וְאִם לֹא גִאֲלוּ חוֹזֵר בִּיּוֹבֵל. ב.
21 וְאִם נִמְצָא חָלָל בְּקִרְבָּת יְרוּשָׁלַם, אִינָה מְבִיאָה עֲגֻלָּה עֲרוּפָה עַל יָדֵי
22 אֲזִנָּה לְכַפֵּר עַל מִיתָתוֹ, כְּדִין מִתּ מִצְוַה הַסְּמוּךְ לְכָל עִיר. ג. וְאִינָה
23 נֶעֱשִׂית עִיר הַנִּתְחַלְקָה אִם רֹב תּוֹשְׁבֶיהָ יַעֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה, אֲלֹא
24 הֵם יִכְחִידִים שְׁעִבְדוּ עֲבוּדָה זָרָה, שְׁנַעֲשִׂים בְּסִקְלָה וּרְכוּשָׁם
25 מוֹתֵר. ד. וְאִינָה מִטְּמֵאָה בְּנִנְעִים – אִין בְּתִיָּה נִטְמָאִים בְּטוֹמָאָת נִנְעִי
26 בְּתִים. ה. וְאִין מוֹצִיאִין בָּהּ לְרִשּׁוֹת הַרְבִּים, וְזִיּוֹן – קוֹרוֹת הַבּוֹלְטוֹת
27 מִזֵּהָבִית, וְזִיּוֹן מְרֻאָאוֹת – מִרְפֶּסוֹת. ו. וְאִין עוֹשִׂין בָּהּ אֲשַׁפְּתוֹת –
28 מִקּוֹמוֹת אִיסוּף פְּסוּלוֹת. ז. וְאִין עוֹשִׂין בָּהּ כְּבִשּׁוֹנוֹת הַמִּיּוּעָדִים לְשִׁרוֹף
29 בָּהֶם סִיד וְקִדְרוֹת. ח. וְאִין עוֹשִׂין בָּהּ גְּזוֹת יִרְק וּפְרָדִסוֹת שֶׁל
30 אִילָנוֹת, חוּץ מִגְּזוֹת וּדְרִין הַנִּקְרָאִים כִּפַּת הַיֶּרֶךְ, שֶׁהָיוּ בִּירוּשָׁלַם
31 מִיּוֹת נְבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים, וְצָרִיכִים אוֹתוֹן עֲבוֹר סוֹמְנֵי הַקְּטוֹרֶת. ט.
32 וְאִין מְגַדְּלִים בָּהּ תְּרַנְגוּלִין. י. וְאִין מְלִינִין בָּהּ בְּלִילָה אֶת הַמֵּת, אֲלֹא
33 קוֹבְרִים אוֹתוֹ מִיד.
34 הַגְּמָרָא מְבֹאֵרֵת אֶת טַעַם דִּינָּים אֵלּוּ: א. אִין הִבֵּית חָלוֹט בָּהּ, מִשּׁוּם
35 דְּתַנִּיב (וִיקְרָא כה כז) 'וְאִישׁ כִּי יִמָּכֵר בֵּית מוֹשֵׁב עִיר חוֹמָה וְגו' וְקָם
36 הִבֵּית אֲשֶׁר בְּעִיר אֲשֶׁר לוֹ חוֹמָה לְצִמְיִתוֹת לְקוֹנָה אוֹתוֹ לְדוֹרוֹתָיו לֹא
37 יִצָּא בִּיבֹל, וְתִנָּא זֶה קֶסֶפֶר שְׁלֹא נִתְחַלְקָה יְרוּשָׁלַם לְשִׁבְטִים
38 מִסּוּיִמִּים, אֲלֹא הָעֲמִידוּהָ בְּחֻקָּת כָּל יִשְׂרָאֵל, וּמִמִּילָא אִין מִי
39 שִׁקְנָה אֶת הַבֵּית לְקוֹנָה, וְלִכֵּן לֹא נִוָּהָגִים בָּהּ דִּינֵי בָתִּי עִיר חוֹמָה.
40 ב. וְאִינָה מְבִיאָה עֲגֻלָּה עֲרוּפָה, כְּשֶׁנִּמְצָא חָלָל בְּקִרְבָּתָהּ וְלֹא יָדוּעַ
41 מִי הָרָגוֹ, מִשּׁוּם דְּתַנִּיב (דְּבָרִים כא א) 'כִּי יִמָּצֵא חָלָל בְּאֶרֶץ מִשְׁכָּנֵנוּ
42 ה' אֱלֹהֵינוּ נִתֵּן לָךְ לְרִשְׁתָּהּ, וִירוּשָׁלַם לֹא נִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים וְאִינָה
43 בְּכָלל 'ירוּשָׁה'. ג. וְאִינָה נֶעֱשִׂית עִיר הַנִּתְחַלְקָה, אִם אִם רֹב תּוֹשְׁבֶיהָ
44 עֲבָדוּ עֲבוּדָה זָרָה, מִשּׁוּם דְּתַנִּיב (דְּבָרִים יג יג–יז) 'כִּי תִשְׁמַע בְּאַחַת